

KP 14 Wiersz o glebie

Przeczytaj 3 części wiersza o glebie i spróbuj odpowiedzieć na pytania. Z pewnością zabawą będzie dla Ciebie dodawanie słów z pomocy do wersetów, aby wiersz rymował się poprawnie.

WIERSZ O GLEBIE – Część 1

Kaktusům, tēm písek širých pouští svědčí,
i z něj jsou ti bodlináci větší, stále větší.
Obvykle však naše drobné i vysoké rostliny,
potřebují ve své půdě důležité živiny.

Zdravá půda na Zemi je nejcennějším pokladem,
rozkvetlá krajina kolem, ta je toho dokladem.
Bez úrodné půdy by na polích si lidičky,
pěstovali jen kaktusy a suchomilné skalničky.

Půdy si však zcela vážně musíme začít vážit,
chránit ji, jak jen to půjde, měli bychom se snažit.
Vždyť jsme na ní my i jiní tvorečkové závislí!
Snad už se nad sebou ten člověk bezohledný zamyslí!

A jak vše začíná?
Když se hornina na drobný prach rozpadá.
ZVĚTRÁVÁNÍ je ta půdotvorná záhada.
Vítr, voda i led svou silou skály drolí,
Vítr a silný vodní proud je odnášejí do údolí.

Pomoc:

živiny, údolí, pokladem, skalničky, záhada, větší, snažit, zamyslí

1. Na jakim podłożu rosną kaktusy na pustyni i z czego składa się ten materiał (zapach, zgrzyt między palcami...)? *piaszczysty*
2. Jeśli porównasz to z glebą, z której wyrastają rośliny na naszej łące, czy możesz opisać różnicę między nimi? *inaczej pachnie, jest brązowy, bardziej skleja się, tworzy grudki*

WIERSZ O GLEBIE – Część 2

Hornina si leží na prach a jemný štěrk rozdrcená,
dlouhá léta uplynou, než bude úrodná a vyživená.
Když malé myšce krátký život náhle skončí,
její tělíčko časem zmizí, v jedno s půdou se sloučí.

Jak je možné, že se tělo myšky v půdě ztratí? asi tě napadá.
 To do boje se čile pustí pilná rozkladová armáda.
 Brouk hrobařík si z těla myšky vytvaruje kuličku,
 pak krmí z ní první, druhou i třetí nenasytnou larvičku.
 (Jak dlouho? Než promění se v kukličku.)

Mrtvolku zahrabe jim pod zem, kde další živočichové žijí,
 kromě nich však žije tu i mnoho důležitých bakterií.
 Kolik? V hrstičky půdy je jich víc, než na Zemi je lidí,
 jsou však tak malé, že je člověk pouhým okem neuvidí.

Tyto půdní bakterie tu žijí už miliardy let,
 i díky nim mohl krásně rozkvést téměř celý svět.
 Spadané listy i mrtvou myšku rozložit na prach znají,
 změní je v to, čím novému životu pomáhají.

A co je to, v co promění se mrtvá myška či spadlý list?
 Když nabereš do dlaně hlínu, můžeš si v ní číst.
 HUMUS –
 v tom jednom slově jsou malá myška i spadlý list ukrytí,
 z minulých životů se tak nové životy nasytí.

Pomoc:

číst, sloučí, nasytí, armáda, bakterie, vyživená, neuvidí, svět, larvičku, pomáhají

1. Jak nazywa się chrząszcz z wiersza i skąd wziął swoją nazwę? **Grabarz**
2. Który organizm w glebie jest najliczniejszy, zaangażowany w tworzenie próchnicy, ale nie widzimy go gołym okiem? **Bakterie glebowe**

WIERSZ O GLEBIE – Część 3

Povězme si o malých dřičích, co naši půdu tvoří,
jen tak může být zdravá, když ošetří ji tito malí tvoří.
Jsou tu bakterie, roztoči a skákající drobní chvostokoci,
pracují ráno, v poledne i v černočerné nocí.

Nohaté stonožky, mnohonožky i pancířníci obrnění,
milují uschlou travu, listí a vše v humus vytrvale mění.
Nezbytné jsou žížaly, krtci, plži, štírci, mravenci i svinky,
podzemní vlákna hub, hlístice, škvoři, střevlíci i stínky.

Je jich mnohem víc, těch, co půdě mají co dát,
aby ji však mohli tvořit, nesmíme jim stravu brát.
Tu armádu půdotvorců není snadné nakrmit,
když se však o ně postaráme, budeme se dobře mít.

Pomoc:

stínky, mění, tvoří, brát, noci, mít

1. Podkreśl wszystkie organizmy zaangażowane w uczynienie gleby wystarczająco odżywną i odporną.
2. Z pomocą nauczyciela dopasuj te organizmy do zdjęć z załącznika do zdjęcia.
3. Zastanów się, jak człowiek powinien się zachowywać, aby zwierząt glebowych było wystarczająco dużo i miały wystarczającą ilość pożywienia, a co za tym idzie również materiału do tworzenia próchnicy.

